

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 43/2022)

София, 26 октомври 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 20.10.2022 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 20.10.2022 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 20.10.2022 г. прибраното количество маслодаен слънчоглед е с 5,5% над нивото отпреди една година, в резултат от увеличение на реколтираните площи. При съществено по-нисък среден добив от декар, производството на царевица за зърно изостава с 19,3% на годишна база.

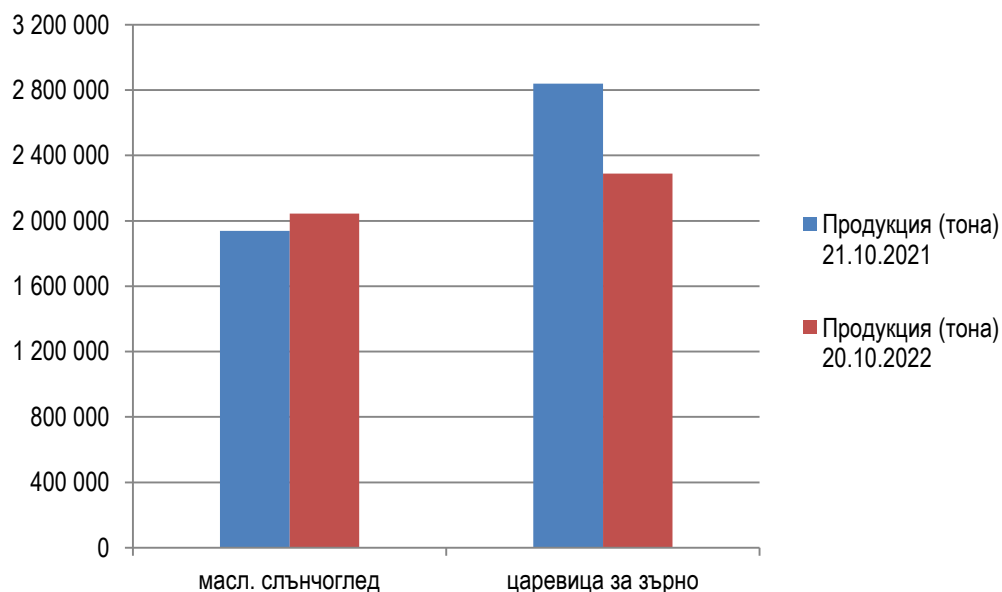
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 20.10.2022 г.

	20.10.2022					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	913 618	908 572	99,4%	2 044 392	225	9,0%	11,5%	5,5%	-5,5%
царевица за зърно	525 253	478 690	91,1%	2 289 357	478	-8,4%	-0,2%	-19,3%	-19,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 20.10.2022 г., сравнено със същия период на 2021 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Кампанията по прибиране на тютюн от реколта `2022 е към своя край. Последните данни сочат свиване на продукцията от трите наблюдавани типа тютюн с между 22% (Ориенталски) и 60,4% (Вирджиния) спрямо година по-рано. Налице е намаление както на реколтираните площи, така и на средните добиви.

Площи и производство на тютюн към 20.10.2022 г.

	20.10.2022				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
Тютюн-Ориенталски	1 861	1 861	2 847	153	-20,6%	-20,6%	-22,0%	-1,9%
Тютюн-Вирджиния	588	588	727	124	-38,5%	-38,5%	-60,4%	-35,4%
Тютюн-Бърлей	177	177	352	199	-7,3%	-7,3%	-30,6%	-24,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към 20 октомври 2022 г. производството на полски домати и зеле бележи ръст от респективно 23,3% и 31% на годишна база. При зелето това се дължи изцяло на по-големия размер реколтирани площи, а при домати – основно на повишената продуктивност от единица площ. Засага добитите количества пипер, картофи и краставици от открити площи са от 4,3% до 13,4% под миналогодишните.

От началото на 2022 г. до момента в оранжерии са произведени с 19,2% повече домати и с 6,8% повече краставици спрямо същия период на 2021 г.

Площи и производство от зеленчуци, дини и пъпеши към 20.10.2022 г.

	20.10.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи	Реколтирани площи	Производство	Среден добив
картофи	9 082	8 081	145 334	1 798	-14,4%	-11,5%	-11,8%	-0,3%
зеле	1 506	822	16 262	1 978	23,4%	39,8%	31,0%	-6,3%
пипер на открито	2 296	2 263	39 902	1 763	-14,8%	-10,3%	-4,3%	6,7%
домати на открито	2 251	2 228	44 287	1 988	0,1%	4,3%	23,3%	18,2%
краставици на открито*	497	497	6 888	1 386	-2,7%	-2,0%	-13,4%	-11,7%
домати в оранжерии	478	472**	47 441	10 051	12,7%	3,1%	19,2%	15,6%
краставици в оранжерии	461	454**	49 241	10 846	51,1%	3,4%	6,8%	3,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* вкл. корнишони

** данните са за разгънати реколтирани площи

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Вследствие от повече реколтирани площи и по-високи средни добиви от декар, на този етап прибраните количества ябълки и круши са съответно със 17,3% и 27,5% над нивата отпреди една година. Продукцията от десертни лозя и малини също изпреварва миналогодишната, но по-умерено – респективно с 3,7% и 8%. Намаление на годишна база се отчита при производството на сливи (с 12,1%), винено грозде (с 12,2%) и орехи (с 21,2%).

Площи и производство от трайни насаждения към 20.10.2022 г.

	20.10.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 388	3 476	35 723	1 028	14,2%	17,3%	2,7%
круши	622	565	3 443	609	3,3%	27,5%	23,3%
сливи	9 083	9 071	54 516	601	0,2%	-12,1%	-12,3%
орехи	8 626	6 201	6 122	99	3,5%	-21,2%	-23,8%
малини	1 765	1 756	7 178	409	-4,5%	8,0%	13,0%
лозя винени	31 492	30 074	164 369	547	-1,8%	-12,2%	-10,5%
лозя десертни	2 707	2 643	15 941	603	-2,4%	3,7%	6,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране се изчисляват като от плододаващите площи се извадят площите, нереколтирани поради климатични и други причини.

2. Есенна кампания

Като цяло сеитбата на основните есенни култури за следващата реколта `2023 продължава да се движи с по-бързи темпове спрямо миналата година. Към 20.10.2022 г. засетите площи с пшеница, ечемик, ръж и тритикале са в границите от 60% до над 3 пъти повече на годишна база. Единствено при маслодайната рапица се отчита изоставане на сеитбата с 1,2% спрямо аналогичния период на 2021 г.

Засети площи с есенници към 20.10.2022 г. (ха)

Култура	21.10.2021	20.10.2022	Изменение на годишна база
пшеница	203 813	635 571	211,8%
ечемик	22 292	63 256	183,8%
маслодайна рапица	104 448	103 193	-1,2%
ръж	1 445	3 191	120,8%
тритикале	2 585	4 147	60,4%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗм

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

От началото на настоящата 2022/23 пазарна година до 23 октомври 2022 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени общо 225,6 хил. тона пшеница (в т. ч. 3,3 хил. тона през последната седмица), което представлява спад от 72,1% на годишна база. Експортът на ечемик през порта също изостава значително спрямо миналогодишния – с 91,4%. През изминалата седмица през „Пристанище Варна“ ЕАД е преминало първото количество рапица от нова реколта, в размер на 10,2 хил. тона.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2021 – 23.10.2021	04.07.2022 – 23.10.2022	Изменение на годишна база
пшеница	810 040	225 600	-72,1%
ечемик	78 332	6 706	-91,4%
рапица	0	10 174	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През последната седмица е регистриран първият износ на слънчоглед през „Пристанище Варна“ ЕАД за текущия сезон 2022/23, макар и в ограничен обем от 2,2 хил. тона. Все още няма преминали товари с царевица за зърно през порта, при отчетени 251,1 хил. тона година по-рано.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.09.2021 – 23.10.2021	05.09.2022 – 23.10.2022	Изменение на годишна база
царевица	251 102	0	-
слънчоглед	0	2 227	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевица и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

До момента не е отчетен експорт на царевица и слънчоглед – реколта `2022 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Внос

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2022 г. за есенните и м. септември 2022 г. за пролетните култури) до 23 октомври 2022 г. не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 42/2022, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за август 2022 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 42/2022, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 19 октомври 2022 г. средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна), царевица и слънчоглед за страната са с между 2,1% и 5,4% по-високи на седмична база, докато ечемикът поевтинява с 1,7%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 19.10.2022 г., лв./тон без ДДС

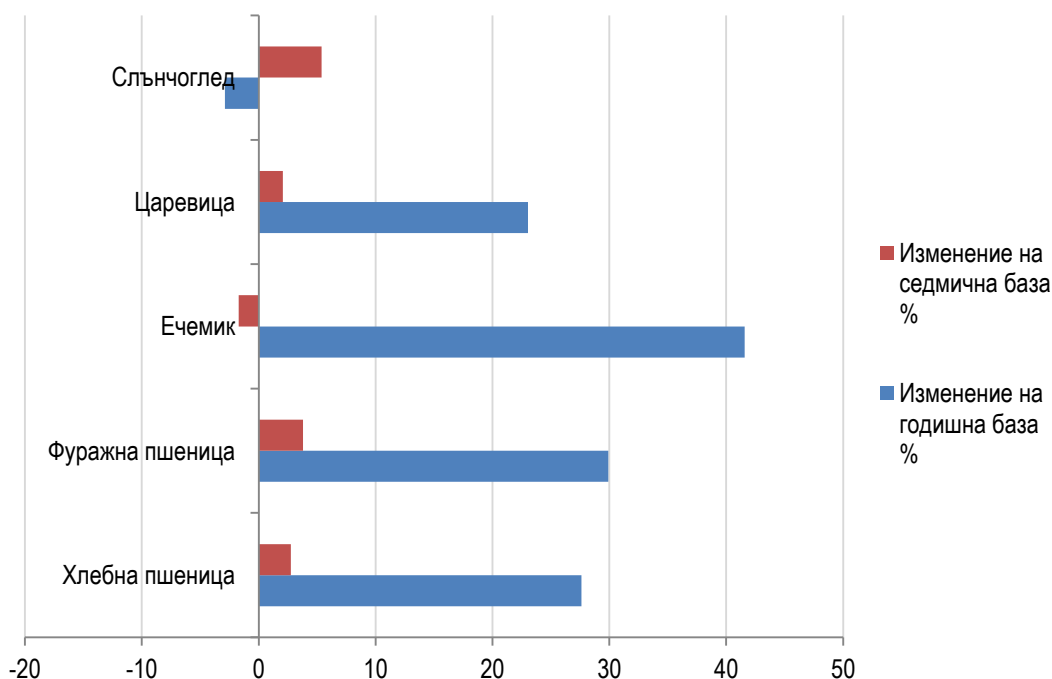
	20.10.2021	12.10.2022	19.10.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	500	621	638	27,6	2,7
Фуражна пшеница	485	607	630	29,9	3,8
Ечемик	404	582	572	41,6	-1,7
Царевица	482	581	593	23,0	2,1
Слънчоглед	1 111	1 024	1 079	-2,9	5,4
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

** Няма данни*

Основните зърнени култури се търгуват в границите от 23% (царевица) до 41,6% (ечемик) по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. Същевременно, при слънчогледа е налице намаление на цената с 2,9%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
19.10.2022 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица на тържищата в страната се наблюдава повишение на средните цени на едро на ябълки, червен пипер, десертно грозде, зеле и оранжерийни краставици с между 0,7% и 10,3%. Прасковите, картофите и оранжерийните домати поевтиняват с 1,5% - 2,1% на седмична база, а цените на полските домати и зеления пипер остават без промяна.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 21.10.2022 г., лв./кг

	22.10.2021	14.10.2022	21.10.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,81	1,05	1,03	27,2	-1,9
домати (оранжерийни)	2,27	2,91	2,85	25,6	-2,1
домати (открити площи)	*	2,29	2,29	-	0,0
домати (внос)	1,83	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,86	1,95	2,15	15,6	10,3
краставици (открити площи)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,43	1,65	1,65	15,4	0,0
пипер (червен)	1,54	1,97	2,02	31,2	2,5
зеле	0,96	0,92	0,96	0,0	4,3
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-

	22.10.2021	14.10.2022	21.10.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
праскови	*	2,03	2,00	-	-1,5
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,11	1,36	1,37	23,4	0,7
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,38	2,08	2,15	55,8	3,4

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Към 21 октомври 2022 г. повечето от основните плодове и зеленчуци, налични на тържищата по това време на годината, са поскъпнали с между 15,4% (зелен пипер) и 55,8% (десертно грозде) спрямо година по-рано. Изключение прави зелето, чиято цена запазва миналогодишното си ниво.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 21.10.2022 г.

